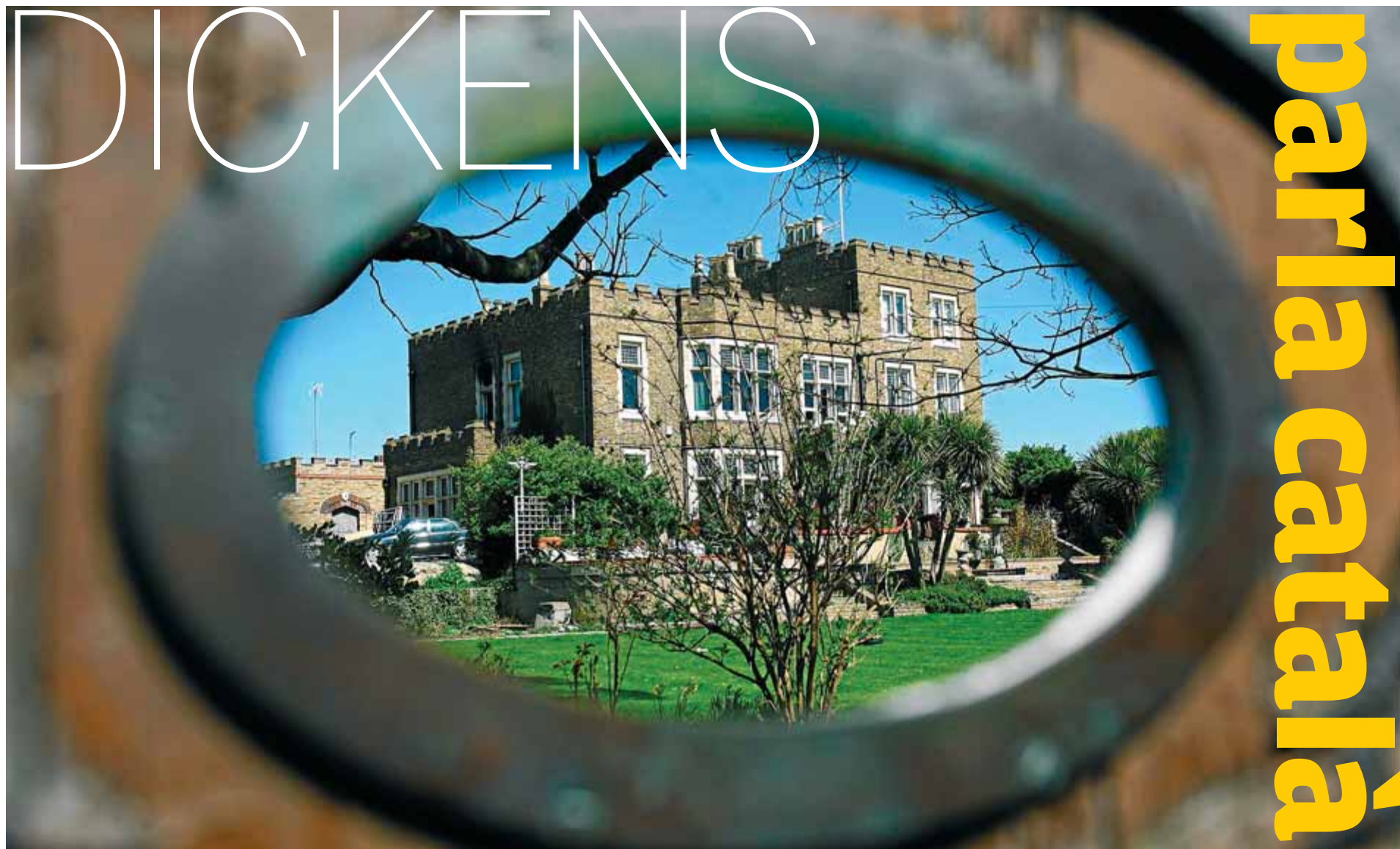

Traducció Text: Genís Sinca

La versió catalana –a càrrec de Xavier Pàmies– de ‘Bleak House’ (‘El Casalot’, Destino), la gran obra mestra de Charles Dickens i que probablement és la novel·la més aconseguida i rodona d’aquest referent contemporani obligat, omple un buit important en la prestatgeria dels dickensians del nostre país

Lescomesa filològica de Xavier Pàmies, diguem-ho d'entrada, supera amb nota (caldría dir excel·lent) la traducció de l'autèntic festival literari de l'obra en què Dickens va aconseguir de manera plena allò que Nabokov qualificava de “mesura justa entre precisió poètica i emoció científica”. *El Casalot* és un magnífic totxo de més de mil pàgines d'altíssim nivell literari (la millor novel·la de Dickens, cal insistir) ple d'artificis lingüístics i delicioses i constants trampes que ha obligat l'experimentat Pàmies, però, a fer precisament una sèrie de tripijocs filològics que permeten al lector, i de quina manera, la sensació màgica de sentir-se atrapat en la impressionant teranyina teixida per Dickens, que ens endinsa en la tragi-còmica eternitat del plet londinenc de Jarndyce & Jarndyce. En definitiva, com afirma el crític Harold Bloom, la immersió en “el cosmos de

Dickens, el seu Londres fantasmagòric, i la seva Anglaterra visionària”, que apareixen en *El Casalot* “amb una claredat i una mordacitat que superen qualsevol altra obra seva [...]”. No hi ha cap més novel·la en llengua anglesa, que inventi tant”.

No era una prova de foc qualsevol. La millor traducció possible d'aquesta novel·lassa era necessària i fonamental pel fet literari en si, però sobretot per dues raons bàsiques, molt nostres: *El Casalot* reconcilia els catalanoparlants de vena *british* (els dickensians catalans representem un nombre considerable) amb aquest gran clàssic contemporani, un dèficit fins ara inexcusable, i, a més, Pàmies tenia el precedent inigualable de les traduccions de Dickens de Josep Carner, la festa superdotada que suposa la incommensurable proposta carneriana de *Grans Esperances*, *Pickwick* i *David Copperfield*, un abans i un després que fa dir encara als experts que traduït per Carner, Dickens és dues vegades Dickens.

Xavier Pàmies Jiménez (Barcelona, 1954) és un traductor diversificat, versàtil: ha engolit autors de parla anglesa de primer ordre, com ara Jane Austen, Edith Wharton, Philip Roth, Paul Auster, Salman Rushdie, Cormac McCarthy, així com francesos, i fins portuguesos com ara Saramago i el gran geni Eça de Queiroç. Una experiència amplíssima i variada que ha permès a Pàmies assolir amb Dickens una mimesi extraordinària, aquell no sé què màgic que també transmetia Carner i que, per moments, de pura emoció filològica, permet al lector jugar amb la idea, de manera il·lusòria, és clar, que Dickens escrivia un català excepcional.

Disquisicions lingüístiques

Pàmies ha resolt amb mestria, segurament també amb força maldecaps, disquisicions lingüístiques de gran calatge. Per començar, el títol: *El Casalot*, que supera amb escreix el *Casa desolada* castellà, s'aproxima més, efectivament, al sentit es-

Aquesta és la Bleak House real en què es va inspirar Dickens per escriure l'obra

BEN STANSALL / STR

sencial, cal dir dickensià, de *Bleak House*, per la tensió dramàtica que suposa la recerca dels autèntics pares de l'Esther, protagonista de l'obra, o el delicat tractament filològic amb què s'ha d'abordar sempre el tema predilecte de Dickens: el retrat deseparat dels nens en la societat londinenca de meitat del segle XIX.

El lector, a més, pot endinsar-se en el joc detectivesc que proposa *El Casalot* per resoldre l'irresoluble cas judicial amb què mareja la perdiu, de manera delirantment flegmàtica, *british*, que troba el seu clímax en el capítol XXXII, l'escena en què Guppy i el seu amic Weevle descobreixen, esfereïts, després d'un diàleg impagable, que el tenebrós Krook ha mort socarrimat davant de la llar de foc per efecte de la “combustió espontània”, o sigui, per la quantitat d'alcohol ingerit i la proximitat mortal a les flames. Inigualable, Dickens en estat pur, profundament aconseguit, de la mà d'una magnífica traducció, imprescindible, necessària.*